

Saksbehandlar: Astrid Lernes, Fylkesrådmannen
Sak nr.: 15/8205-6

Etablering av eit regionalt bompengeselskap for Vestlandet og Sørlandet

::: Sett inn innstillingen under denne linja ↓

Fylkesrådmannen rår fylkesutvalet til å gje slik tilråding:

Fylkesutvalet rår fylkestinget til å gjere slikt vedtak:

1. Fylkestinget viser til notatet «Etablering av regionalt bompengeselskap for Vestlandet og Sørlandet», jf. vedlegg 1. Fylkestinget vedtek å etablere eit regionalt bompengeselskap, Sørvest Vegfinans AS, for bompengeregionen Sørlandet og Vestlandet heileigd av fylkeskommunane Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland, Vest Agder og Aust Agder, i samsvar med føresetnadane i notatet.
2. Fylkestinget sluttar seg til dei utarbeidde vedtektene med føreslått aksjefordeling for Sørvest Vegfinans AS. Jf. vedlegg 2.
3. Fylkestinget løyver kr. 100 000,- i aksjekapital (100 aksjar á kr. 1 000) til Sørvest Vegfinans AS. Løyvinga vert finansiert av driftsmidlar overført til investering. Naudsynte endringar i drifts- og investeringsbudsjettet som følgje av dette vert innarbeidd i tertialrapport 1/16.

Fylkestinget legg til grunn at dei andre eigarane løyver den resterande aksjekapitalen (dvs. tilsaman 5 x 100 aksjar á kr. 1 000).

4. Fylkestinget ser det som naudsynt at Sørvest Vegfinans AS raskt kjem i gong med å fusjonere inn aktuelle bompengeselskap. Fylkestinget ønskjer at selskapet Førdepakken Bomselskap AS vert prioritert tidleg for innfusjonering i det regionale bompengeselskapet.

::: Sett inn innstillingen over denne linja ↑

... Sett inn saksutredningen under denne linja ↓

Vedlegg:

1. Notat: «Etablering av eit regionalt bompengeselskap for Sørlandet og Vestlandet»
2. Stiftingsdokument
3. Brev frå Samferdsledepartementet, frå 29.10.15
4. Tilbod frå BT Signaal AS

Andre dokument som ikkje ligg ved:

SAKSFRAMSTILLING

Bakgrunn

Fylkesrådmannen gjer innleiingsvis merksam på at saksframstillinga er utarbeidd i eit samarbeid mellom dei 5 aktuelle fylka. Det er Hordaland fylkeskommune som har vore førande i arbeidet med å utarbeide ei felles saksframstilling, og vår saksframstilling og tilrådde vedtak er i stor grad bygd på deira framlegg.

Stortinget handsama 15.06.2015 Meld. St. 25 (2014-2015) «På rett vei – Reformar i vegsektoren», som mellom anna omhandlar reformar i bompengesektoren. Stortinget slutta seg til regjeringa sitt forslag til reformar i bompengesektoren, der det vert lagt opp til ein overgang til eit fåtal bompengeselskap. Stortinget meiner at færre bompengeselskap kan bidra til auka profesjonalitet i høve både innkrevjing og finansforvaltning. Samferdselsdepartementet har i brev av 8.9.2015 fastsett regioninndeling og bedt om at fylkeskommunane samarbeider om å få på plass dei nye selskapa så snart som mogleg. Det er fastsett følgjande regioninndeling:

1. *Aust*: Vestfold, Oppland, Hedmark, Buskerud, Telemark, Akershus og Østfold
2. *Fjellinjen*: Oslo og Akershus
3. *Sør/vest*: Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland, Vest-Agder og Aust-Agder
4. *Midt*: Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag
5. *Nord*: Nordland, Troms og Finnmark.

I brev frå Samferdselsdepartementet av 29.10.2015 (vedlegg 3) og i St.prp. Nr.1 (2015 – 2016) Tillegg 2 er det gjort nærare greie for ein del premisser for gjennomføringa av reforma. Fylkesrådmennene i Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland, Vest Agder og Aust Agder har no utarbeida eit notat (vedlegg 1) om etablering av eit regionalt bompengeselskap – Sørvest Vegfinans AS – som grunnlag for politisk handsaming i dei fem fylkestinga.

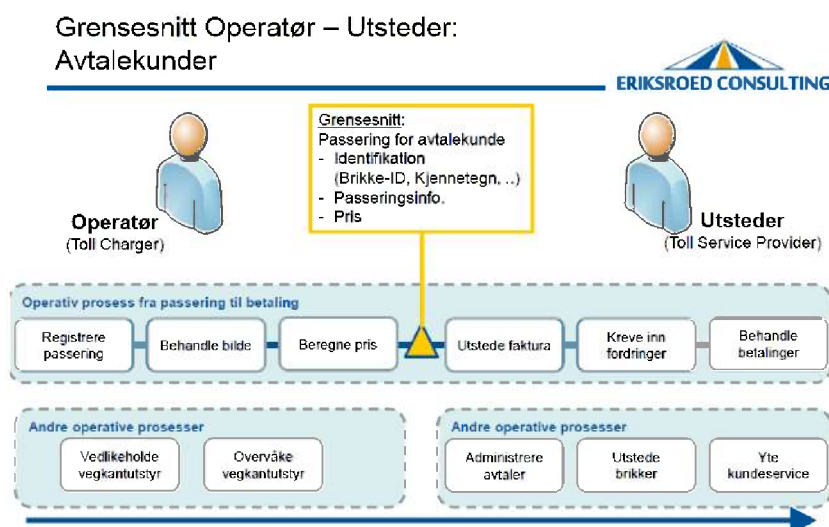
Kort om reforma

Bompengereforma legg opp til at det vert etablert fem bompengeselskap som får ansvaret for innkrevjinga av bompengar her i landet. Det overordna målet med dei nye selskapa er, i følgje Meld. St. 25 (2014-2015), å:

«sørge for effektiv bompengefinansiering av transportinfrastruktur gjennom effektiv bompengeinnkreving og gode finansieringsvilkår. Brukervennlighet skal også være sentralt. Det er en grunnleggende forutsetning for utformingen av de nye selskapene at det ikke skal forekomme kryssubsidiering mellom de ulike bompengeprojektene. Selskapene skal ikke ha økonomiske mål overfor eierne i form av krav til avkastning og utbytte. Det økonomiske målet er at selskapene skal gå i balanse.»

Utstedarrolla i bompengeselskapa skal skiljast ut organisatorisk frå bompengeselskapa, slik at det vert eit skilje mellom utstedar (eige utstedarselskap) og operatør (bompengeselskapet).

Per i dag er bompengeselskapa både operatør, utstedar og finansieringsselskap. Skiljet mellom utstedar og operatør har Eriksrød Consulting illustrert slik:

Operatør har ansvaret for:

- Tilby å bruka ein vegstrekning (vert gjort av stat, kommune og fylkeskommune)
- Tilby eit bompengesystem (her har SVV ansvaret per i dag, men det kan bli endringar)
- Driva bomstasjonen

- Berekna fakturagrunnlaget
- Krevje inn betaling for brukarar som ikkje har AutoPass brikke
- Handheva og overvaka prinsippa for bompengesystema
- Informera brukaren om bompengesystemet ved bruk

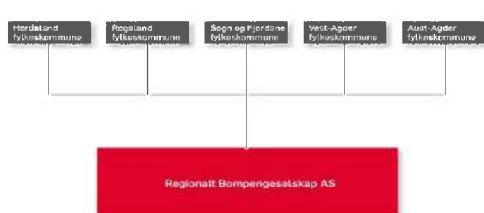
Utstedar har ansvaret for å:

- Inngå Autopass avtale med brukarar
- Krevje inn betaling frå brukaren
- Betala operatør for registrerte passeringar
- Krevje inn utstedargodtgjersla
- Handtera kunderelasjonar.

Det er også lagt opp til ein ny og forenkla takst- og rabattstruktur. For meir detaljar om reforma viser fylkesrådmannen til vedlegg 1.

Selskapsmodell

Eit regionalt bompengeselskap kan organiserast etter konsernmodellen, prosjektmodellen eller som ein hybrid av desse modellane.

Prosjektmodell

Konsernmodell

Hybridmodell

I notatet er modellane vurderte i høve til administrasjonskostnader, fare for krysssubsidiering og i handteringa av økonomisk risiko i høve til garantiansvaret.

Fylkesrådmennene meiner at det er marginale skilnader mellom modellane i høve til risiko for at bompengeprojekta krysssubsidierer einannan. Men prosjektmodellen har eit fortrinn i høve dei statlege ambisjonane i bompengereforma om færre selskap og styre. Fylkesrådmennene rår til at det regionale bompengeselskapet på sikt vert organisert i ein rein prosjektmodell. Men i ein mellomfase kan eventuelt enkelte eksisterande selskap innlemmast i det regionale selskapet som dotterselskap (hybridmodell).

Frå vedtektene

Føremålet til selskapet er gjeve i § 3:

«Selskapet si verksemd er å førestå bompengefinansiering av utbyggingsprosjekt i fylka Sogn og

Fjordane, Hordaland, Rogaland, Vest Agder og Aust Agder. Selskapet har oppgåver i høve til vedtekte Innkrevjingsprosjekt. Det skal ikkje nyttast som ein pådrivarorganisasjon for nye vegprosjekt. Selskapet skal ikkje gje aksjeeigarane økonomisk utbytte.»

Aksjekapital, frå § 5:

«Selskapet sin aksjekapital er kr 500 000,-, fordelt på 500 aksjar, kvar pålydande kr 1000,-.»

Det er føresett at fylkeskommunane har lik eigardel- 100 aksjar kvar.

Styre og administrasjon, frå § 7

«Selskapet skal ha eit styre på 5 medlemmer med personlege varamedlemer. Begge kjønn skal vere representerte med minst 2 styremedlemer og 2 varamedlemer. Styremedlem med varamedlem vert valde for kvar kommune- og fylkestingsperiode på første vanlege generalforsamling etter valet. Styret vel sjølv styreleiar. Dagleg leiar vert tilsett av styret. Fylkesordførarane utgjer generalforsamlinga og fylkesrådmennene er valkomite.»

For meir detaljar om selskapet viser fylkesrådmannen til vedlegg 2.

Driftskonsept for det regionale bompengeselskapet

Det regionale bompengeselskapet må sikra at det ikkje vert driftsstans i innkrevjinga hos selskapa som vert innfusjonerte. Det er derfor i notatet, jf. vedlegg 1, lagt til grunn at:

- Det regionale bompengeselskapet ved fusjon/overtaking kan overta og vidareføra driftskontraktane mellom dei innfusjonerte/overtekte selskapa og Trøndelag Bomvegselskap AS ut avtaleperioden.
- Det regionale bomselskapet opprettheld driftsavtalane som dei innfusjonerte selskapa har med BT Signaal AS.
- Det regionale bomselskapet infusjonerer Agder Bomdrift AS som ei driftseining i selskapet. Denne driftseininga vidarefører noverande driftsoppgåver for eksisterande og framtidige bompengeprojekt i Agderfylka.
- Det regionale bompengeselskapet må utarbeida ein driftsstrategi for selskapet der ulike driftskonsept vert vurderte.

Det har kome eit tilbod frå BT Signaal AS, jf. vedlegg 4, til bomregion sørvest om at regionen kan kjøpa delar av selskapet. Det regionale bompengeselskapet bør handsama tilbodet frå BT Signaal AS som ein del av vurderinga av framtidig driftskonsept for bompengeselskapet.

Fylkesrådmennene legg til grunn at det regionale bomselskapet infusjonerer Agder Bomdrift AS som ei driftseining i selskapet. Denne driftseininga vidarefører noverande driftsoppgåver for eksisterande og framtidige bompengeprojekt i Agderfylka.

Opstart og framdrift

Aktuelle milepælar for selskapet:

Milepælar/framdrift:	V16	H16	V17	H17
Administrative avklaringar				
Vedtak om etablering av selskapet				
Stifting av selskapet				
Eventuelt engasjera mellombels dagleg leiar				
Tilsetje dagleg leiar				
Rekruttering/kompetanseoppbygging/lokalitetar				
Starta fusjonsprosess/innlemming				
Utarbeida driftsstrategi				
Utskiljing,overføring av brikker/ event. etablering utstedarselskap				

Etter at fylkestinga har gjort vedtak om stifting av selskapet, vert det halde stiftingsmøte med

generalforsamling og val av styremedlemer. Det er styret som tilset dagleg leiar, men Hordaland fylkeskommune er villig til å hjelpe selskapet med etablering og rekruttering. Det kan vera aktuelt å engasjera ein mellombels dagleg leiar fram til selskapet har kome lenger med å avklara driftsstrategi og den administrative strukturen i selskapet.

Fylkesrådmannen si tilråding

Fylkesrådmannen rår til at det vert etablert eit regionalt bompengeselskap, Sørvest Vegfinans AS, for bompengeregionen Sørlandet og Vestlandet heileigd av fylkeskommunane Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland, Vest Agder og Aust Agder – med forretningsadresse Bergen. Kjøp av aksjar er for fylkeskommunen ei investering, men den kan ikkje finansierast med låneopptak. Vår del av aksjekapitalen, kr 100 000, må difor finansierast med tilgjengelege driftsmidlar eller avsette fonds-midlar. Fylkesrådmannen vil tilrå å nytte driftsmidlar til denne investeringa. Naudsynt justering av budsjettet vert innarbeidd i tertialrapport 1/16 som vert lagt fram for fylkestinget samtidig med denne saka.

Når det regionale bompengeselskapet er stifta, må det nye selskapet ta initiativ i høve til dei etablerte bompengeselskapa i fylka for å tilby snarleg fusjonering/tilslutnad.

Fylkesrådmannen rår til at kvar fylkeskommune vel 1 styrerepresentant. Fylkeskommunane står fritt til å fremja forslag til styremedlemmer, men det er viktig at styremedlemmene tilsaman dekkjer naudsynte kompetanseområde innanfor drift, innkrevjing, lån og kapitalforvaltning. Fylkesrådmennene har derfor tilrådd at det vert valt upolitiske styremedlemmer. Upolitiske styremedlemmer vil gje større fleksibilitet og handlingsrom for eigarstyring i form av endringar i styresamansetnaden i valperioden. I tillegg vil ein ved eit upolitisk styre unngå habilitetsspørsmål ved handsaming av bompengesaker. Det er lagt opp til at fylkesordførarane utgjør generalforsamlinga og at fylkesrådmennene er valkomite.

Fylkesrådmannen rår til at det regionale bompengeselskapet på sikt vert organisert i ein rein prosjektmodell. Men i ein mellomfase kan ev. enkelte eksisterande selskap innlemmast i det regionale selskapet som dotterselskap (hybridmodell). Fylkesrådmannen ber om at fylkestinget sluttar seg til utkastet til vedtekter med føreslått aksjefordeling for Sørvest Vegfinans AS, jf. vedlegg 2. Fram til stiftinga, kan det bli gjort mindre språklege justeringar i vedtektene.

Fylkesrådmannen ser det som naudsynt at Sørvest Vegfinans AS raskt kjem i gang med å fusjonere inn bompengeselskapa og ber fylkestinget om å peike på selskap/prosjekt frå vårt fylke dei respektive for snarleg tilslutnad til det regionale bompengeselskapet. Fylkesrådmannen tilrå at Førdepakken bomselskap AS vert prioritert tidleg i arbeidet med å fusjonere inn eksisterande bompengeselskap i det nye regionale bompengeselskapet. Førdepakken bomselskap AS er enno ikkje kome i innkrevjingsfasen, og det vil vere ein fordel at dette vert fusjonert inn så tidleg som mogleg, med omsyn til å få ein føreseieleg driftsfase for bompengeprojektet.

Det regionale bompengeselskapet skal finansiera drifta gjennom bompengeneinnkreving. Men i oppstartsfasen er det naudsynt å finansiera drifta ved hjelp av andre midlar. Det vert lagt opp til at Hordaland fylkeskommune gjev sjølvskuldnargaranti for lån på inntil 10 mill. kr som Sørvest Vegfinans AS tek opp til drift av selskapet i oppstartsfasen. Garantiansvaret gjeld til utgangen av 2019.

[... Sett inn saksutredningen over denne linja ↑](#)